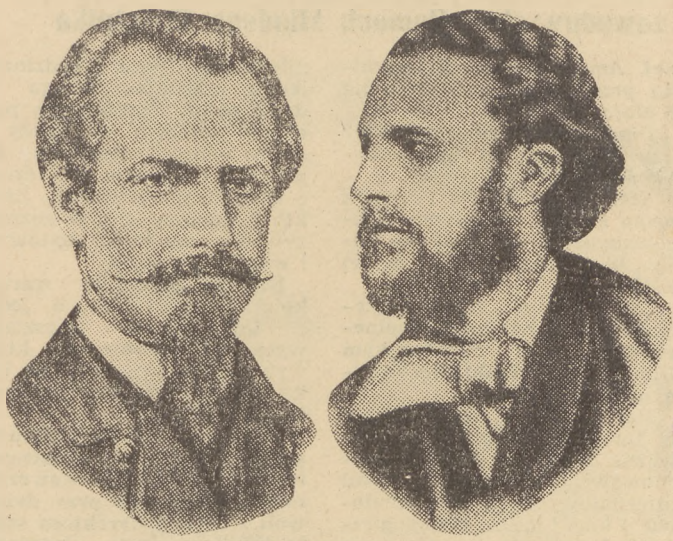

W 80 rocznicę Komuny Paryskiej

JAROSŁAW DĄBROWSKI WALERY WRÓBLEWSKI
(O 80 rocznicy Komuny Paryskiej — patrz str. 2 i 3)

HENRYK GAWORSKI

W ROCZNICĘ KOMUNY

Barykady, gdzie gniewny lud
ciałami bohaterów wylamywał talarz —
ogień przeżarł, karabin zmiótł,
krew wysuszyła wrocie lata.
Śmiecie się, dziedzice dzisiejsi
morderców spod znaku Gallifet.
Generale de Gaulle — śmieć się:
komunardzi na cmentarzu Pere Lachaise —
jak w Sekwanie kamienie na dnie.
Jakaż to siła — panie premierze Quenille —
łamię dębowe nogi rządowego fotela? —
Czyżby powstał komunardzi,
by przegłosować pański sejm? —
Jeśli to prawda —
każ ich pan po raz drugi rozstrzelać.
Panowie politycy,
to nie żart.
Ślady barykad i groby zmalej zarost —
a oto znów ulice Montmartre
zdobywa gniewny Paryż.
Nie — to nie Paryż już
samotny,
skazany na zagładę.
To Francja robotnicza
zdobywa mosty, fabryki, ulice —
walka sprzed lat osiemdziesięciu
trwa nadal.
Oliwiony krwią — nie zdarzewiał
oręż Dąbrowskiego, Milliera.
Nabity znów
października gniewem,
ustrój wasz z lupiny kłamstwa
jak jabłko zgnile obiera.
Czerwone słońce już nie zajdzie,
nie uśpi nas
atlantyckie kołysanki:
Oto idą współczesni komunardzi
mocniejsi i mądrejsi
śmiercią tamtych.

Uroczysta akademія w 80 rocznicę rewolucyjnego zrywu ludu paryskiego

17 bm., w 80-tą rocznicę Komuny Paryskiej odbyła się w Teatrze Polskim w Warszawie uroczysta akademія. Na akademię przybyli członkowie Biura Politycznego KC PZPR: premier Rządu RP — Józef Cyrankiewicz, wicepremier — Aleksander Zawadzki, podsekretarz Stanu w Prezydium Rady Ministrów — Jakub Berman, członkowie Rządu, przedstawiciele najwyższych władz stronnictw politycznych, wojska i organizacji masowych oraz przedstawiciele świata nauki i sztuki, prawnicy, dziennikarze, działacze związkowi i inni.

Milujący pokój naród niemiecki będzie kontynuował walkę o pokojowe zjednoczone Niemcy

Wszystkie frakcje Izby Ludowej NRD po wysłuchaniu ekspozycji premiera Grotewolfa uchwałyli jednomyślnie wspólną deklarację poświęconą sprawie Niemiec. W deklaracji — Izba Ludowa NRD aprobuje w całej rozciągłości oświadczenie premiera Grotewolfa dotyczące przemówień dr Adenauera i dr Schumachera, wygłoszonych na posiedzeniu parlamentu związkowego w Bonn dnia 9. III. br., jak również przyjęcia w tym dniu uchwały parlamentu związkowego.

Nota do zachodnich mocarstw okupacyjnych, która w niedopowiedziany sposób zaproponowała Adenauerowi, jak musimy stwierdzić z najwyższym ubolewaniem — zaaprobowana większością parlamentu związkowego, stanowi niesłychaną prowokację ze względu na zawarte w niej żądania przedsięwzięcia międzynarodowych środków bezpieczeństwa w stosunku do NRD oraz dokonania aneksji zachodnich obszarów Polski.

Zjednoczenie i wolność Niemiec osiągnąć można jedynie na drodze pokojowej i demokratycznej, na drodze porozumienia między wschodnimi i zachodnimi Niemcami, zawarcia traktatu pokojowego i wycofania z Niemiec wszystkich wojsk

SZTANDAR MŁODYCH

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZMP

Warszawa, Poniedziałek 19. III. 51 r. Nr. 66 (274) B Cena 15 gr.

PODNOŚĄC WYDAJNOŚĆ PRACY ■ ORGANIZUJĄC SZKOŁY STACHANOWSKIE ■ WSTĘPUJĄC DO ZMP

Młodzi polska przygotowuje się DO UCZCZENIA Światowego Tygodnia Młodzieży

Zbliża się Światowy Tydzień Młodzieży, który młodzi ludzie na całym świecie obchodzą będąc uroczystością pod hasłem nieustraszonej, coraz aktywniejszej walki o pokój. W związku z tym, z całego kraju napływają w odpowiedzi na wezwanie załogi kopalni „Katowice” zobowiązania produkcyjne, którymi młodzi polska dokumentuje swą solidarność z walczącą o pokój młodzieżą na całym świecie.

ZIELONA GÓRA. W odpowiedzi na apel górników z kopalni „Katowice” młodzieżowa brigada produkcyjna Lubińskich Zakładów Ceramiki Budowlanej postanowiła dla uczczenia Ś.T.M. wzmocnić swą walkę o pokój, podnosząc wydajność pracy o 25 proc. (wg nowych norm). ZMP-ówką i 1 brigady produkcyjnej w Zarskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego manifestowały swą wolę pokoju postanawiając podnieść wydajność pracy o 15 proc., a członkinie XI brigady produkcyjnej z tych samych zakładów zobowiązały się podnieść swą wydajność pracy o 10 proc. W Gorzowskich Zakładach Mechanicznych „Ursus” młodzież zorganizowała 2 nowe brigady produkcyjne, które zobowiązały się wykony-

wać 2 kotwice dziennie więcej, niż dotychczas. Kol. Kurzawski z tych samych Zakładów dla uczczenia Ś.T.M. wstąpił do ZMP i zobowiązał się wykonać plan roczny do dnia 34 rocznicy Rewolucji Październikowej.

Z. SUCH. Młodzież robotnicza z Zakładów Naprawczych Wagonów i Parowozów Nr 12 dla uczczenia Ś.T.M. i wyrażenia solidarności z Uchwałą Światowej Rady Pokoju, podjęła na specjalnej masowej sesji zobowiązania produkcyjne. Na czło wyrażają się zobowiązania brigady młodzieżowej im. Gen. Świerczewskiego, która postanowiła wyprodukować ponadplanowo komplet o-tulin do parowozu, zaoszczędzając w ten sposób 202 roboczo-

godziny, brigady młodzieżowej z Oddziału VII, która wykona ponadplanowo popielnik do parowozu i brigady z oddziału VIII, która z zaoszczędzonej blachy żelaznej wykona 200 sztuk gniazdek do chorągiewek. Pozostałe brigady młodzieżowe zobowiązały się wykonać ponadplanowo części do maszyn o wartości 12.697 zł.

Kores. Ryszard STACHOWSKI KRAKÓW. Dla uczczenia Światowego Tygodnia Młodzieży ZMP-owcy z internatu Państwowego Gimnazjum Chemicznego przy Zakładach Sodowych w Krakowie przepracowali 280 roboczo-godzin w kamieniołomach Zakładów. Zobowiązania podjęte dla uczczenia Ś.T.M. przez brigady młodzieżowe z Zakładów Wytwórczych Sygna-

łów Kolejowych i Zakładów Budowy Maszyn i Aparatur przyniosła w sumie około 15 tys. złotych oszczędności.

Koresp. MIKOŁAJKOW ŁÓDŹ. Młodzież z ZPB im. Stalina w Łodzi postanowiła licznymi zobowiązaniami produkcyjnymi wzmocnić walkę o pokój i uczcić Światowy Tydzień Młodzieży. Tkaczka koł. Kaluśka zobowiązała się z 4 krosien przejść na obsługę 12 krosien, koł. Zofia Chycińska zobowiązała się w ciągu 10 miesięcy wykonać roczny plan produkcyjny, a zespół młodzieżowy z „nowej tkalni” postanowił zorganizować szkołę stachanowską. Młodzież z Zakładów im. Róży Luksemburg zorganizowała brigadę najwyższej jakości i nazwała ją im. Tow. Czułkicha. W wyniku zobowiązań dla uczczenia Ś.T.M. koł. Irena Przyszeńska z ZPB im. Zubrzyckiego podniosła o 12 proc. wykonanie normy produkcyjnej.

koresp. S. SZYMANSKI

Ludność stolicy całkowicie popiera uchwały Światowej Rady Pokoju odpowiadające najżywotniejszym interesom narodu polskiego

Na wielkim zgromadzeniu sprawozdawczym z obrad Berlińskiej Sesji Światowej Rady Pokoju, które odbyło się w dniu 15 bm. w auli Politechniki Warszawskiej, została jednomyślnie przyjęta rezolucja następującej treści:

„My, przedstawiciele robotników, inteligencji, kobiet i młodzieży Stolicy, zebrani w liczbie 3000 w wielkiej auli Politechniki na zgromadzeniu sprawozdawczym ze Światowej Rady Pokoju — wyrażamy całkowitą solidarność i najgorętsze poparcie dla uchwał i rezolucji, powziętych przez Radę, które odpowiadają najżywotniejszym interesom narodu polskiego.

Wszystkie pragnienia i wysiłki narodu polskiego zmierzają do utrwalenia pokoju, który jest warunkiem realizacji na-szych wielkich planów rozwoju materialnego i kulturalnego Polski i jasnej przyszłości naszej Ojczyzny.

Wszyscy ludzie pracy w na-

szym kraju, wszyscy Polacy milujący swój kraj, skupiają się w szerokim froncie narodowym walki o pokój i Plan 6-letni.

Razem z setkami milionów obywateli pokoju na świecie, którzy przewodzi nasz wielki sołtys, potężny Związek Radziecki, gotowi jesteśmy uczynić wszystko, aby pokrzyżować zbrodnicze plany imperialistycznych amerykańskich podżegaczy wojennych, pragnących na rzucić narodom swoje panowanie.

I dlatego wraz z całym narodem polskim popieramy uchwały Światowej Rady Pokoju.

Domagamy się zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma mocarstwami: ZSRR, USA, Chin, ską Republiką Ludową, W. Brytanią i Francją. Rząd, który by odmówił spotkania w sprawie zawarcia Paktu Pokoju, odsoni przed całym światem swoje agresywne zamiary.

Domagamy się jak najbardziej stanowczo położenia kre-

su amerykańsko — hitlerowskiej polityce odbudowy militarysty i hitlerizmu w Niemczech Zach. i zawarcia w roku 1951 traktatu pokoju z pokojowymi, zdemilitaryzowanymi i zjednoczonymi Niemcami.

Cały lud Warszawy, ogarnięty zapalem pokojowej pracy nad odrodzeniem swego miasta, jednomyślnie przyłącza swój głos do tych żądań wszystkich ludzi dobrej woli — wszystkich przeciwników zbrodni wojennych i bojowników o trwały pokój.

Gotowi jesteśmy nasze żądania, nasze dążenia do obrony pokoju, wesprzeć jeszcze bardziej wytyczoną pracą nad wykonaniem Planu 6-letniego, dla dalszego zwiększenia siły gospodarczej i moralnej naszej Ojczyzny, i wzmocnienia potęgi światowego obozu pokoju i demokracji.

Niech żyje Światowa Rada Pokoju!

Pokój zwycięży wojnę!”

List prof. Joliot-Curie do ONZ

Sekretariat Światowej Rady Pokoju ogłosił komunikat stwierdzający, że przewodniczący Rady prof. Joliot — Curie skierował do sekretarza generalnego ONZ list z prośbą o rychłe przyjęcie delegacji wyznaczonej w czasie berlińskiej sesji Światowej Rady Pokoju. Delegacja ta zostaje upoważniona do zażądania od ONZ:

- 1 rozpatrzenia poszczególnych punktów orzeczeń II Światowego Kongresu Obrónców Pokoju i poszczególnych rezolucji Światowej Rady Pokoju oraz wyrażenia o nich swojej opinii;
- 2 powrotu do roli przewidzianej Kartą, tak, aby ONZ stała się forum porozumienia między rządami, nie zaś narzędziem którejś z grup.

Przed Światowym Tygodniem Młodzieży

POZDROWIENIA DLA MŁODZIEŻY CAŁEGO ŚWIATA

W czasie trwania Światowego Tygodnia Młodzieży młodzież korespondować będzie z młodzieżą całego świata, na wsł. w zakładach pracy, szkołach i uczelniach na ulicy i wszelkich miejscach publicznych. „Wiosenne Listki Pokoju”, znaczki wy-

MŁODZIEŻ POLSKA wzmoczoną pracą cementować będzie siłę ogólnonarodowego frontu walki o pokój i Plan 6-letni

W całym kraju rozpoczęta została szeroka kampania, mająca na celu zapoznanie społeczeństwa z historycznymi uchwałami berlińskiej sesji Światowej Rady Pokoju.

W dalszym ciągu masowo napływają do nas wypowiedzi młodzieży na temat uchwał i Apelu, żądającego zawarcia Paktu Pokoju 5 mocarstw.

O Apelu i Uchwałach Pokoju mówią:

Józefa Adamczyk
pierwsza kobieta-tokarz w Zakładach Metalowych im. Strzelczyka w Łodzi, wykonująca 160 proc. nowej normy

Gdy w krajach kapitalistycznych toczy się lufa armat, ja i moi koledzy toczymy na podobnych tokarkach części traktorów.

Gdy podżegacze chcą nowej wojny, kraje demokracji ludowej budują pokój.

Nasza walka o pokój jest wzmocniona produkcją. Ale obok produkcji trzeba, aby każdy z uczących ludzi stał się również agitator mas, aby każdy potrafił demaskować plany podżegaczy wojennych.

Uchwały i Apel Berlińskiej Sesji Światowej Rady Pokoju są jeszcze jednym ciosem w oboz podżegaczy wojennych, którzy próbują znów obrócić w gruz miasta i wsie. Nie chcemy nowej wojny — chcemy w pokoju budować naszą lepszą przyszłość!”

Kazimierz Pers
ślusarz z Zakładów Przem. Metalowego im. J. Stalina w Poznaniu, wykonujący 170 proc. normy

Klasa robotnicza całego świata zmusi amerykańskich imperialistów do cofnięcia się z zaczepnych pozycji. Do porozumienia się w sprawie pokoju na całym świecie trzeba, aby wszyscy robotnicy i młodzież naszych zakładów włączyli się jeszcze bardziej w ruch współwzrostu. Bez tego to nasza mocna odpowiedź na zakusy garstki szalenców marzących o nowej wojennej podrozie.”

Tadeusz Kubiak
poeta

Uchwały berlińskiej sesji Światowej Rady Pokoju są głosem ludu całego świata. Dla pisarza Polski Ludowej, a więc dla pisarza, któremu najbliższy jest człowiek — jego praca i szczęście — uchwały te winny stać się nowym bodźcem do jeszcze usilniejszej i aktywniejszej pracy.

Każdy nasz wiersz, każda nasza książka powinny zbierać serca naszej klasy robotniczej, realizującej Plan Sześcioletni, wielkie dzieło dobrobytu i pokoju. Tęgo pokoju i bezpieczeństwa narodów, którego nie może zaprzeczyć ONZ, stając się coraz wyraźniej narzędziem w zbrodniczych rękach amerykańskich imperialistów — broni Światowa Rada Pokoju. Z jej uchwałami łączę się moje uczucie i wiara w przyszłość.”

Franciszek Szoltysek
wielokrotny mistrz Polski w pływaniu stylem klasycznym, członek kadry narodowej

Uchwały i Apel powzięte na berlińskiej sesji Światowej Rady Pokoju wyrażają całkowicie myśli i żądania wszystkich sportowców Polski Ludowej.

Masy pracujące świata walczą o pokój. Walczą i będą walczyć, aż do decydującego zwycięstwa. A żaden strasak imperialistów nie zalamie ich w tej walce.”

Z obrad konferencji paryskiej

Nie tylko słowa ale i czyny świadczą, że państwa zachodnie nie chcą demilitaryzacji Niemiec oraz redukcji sił zbrojnych 4 mocarstw

Kolejnej sesji obrad zastępców ministrów spraw zagranicznych 4 mocarstw w Paryżu przedwzięty 16 bm. delegat radziecki A. GROMYKO. Na sesji tej dyskusja toczyła się dookoła zaproponowanego w dniu poprzednim przez Jessupa sformułowania dwóch punktów porządku dziennego obrad Rady Ministrów Spraw Zagranicznych.

Punkty, zaproponowane przez Jessupa, brzmiały: „Rozpatrzenie przyczyn istniejącego w Europie napięcia międzynarodowego oraz kroków, niezbędnych do zapewnienia rzeczywistej i długotrwałej poprawy stosunków między ZSRR, USA, W. Brytanią i Francją, — takich przyczyn, jak: poziom zbrojeń i ich wpływ na problem demilitaryzacji w Niemczech oraz środki kontroli nad redukcją zbrojeń; kroki, zmierzające do usunięcia obawy agresji; wykonanie istniejących zobowiązań umownych”.

Wszystkie wiedzą dobrze — podkreślił Gromyko — że właśnie rząd radziecki, a nie rząd W. Brytanii, wysunął propozycję zwolnienia sesji Rady Ministrów, by omówić najbardziej palące i dotychczasowe problemy i wnieść konkretne propozycje odnośnie porządku dziennego.

Przypomnieć należy, że delegacja radziecka, dążąc do osiągnięcia porozumienia, posłała na spotkanie delegatów mocarstw zachodnich i wniosła szereg poprawek do swego pierwotnego projektu porządku dziennego.

Porządek dzienny, który ma się wypracować, powinien stać się wynikiem uzgodnienia stanowisk wszystkich uczestników narad, a nie wynikiem postawienia takich czy innych warunków przez W. Brytanię lub grupę mocarstw.

Odpowiadając na pytanie Davisa, jakie są życzenia delegacji radzieckiej, Gromyko odpowiedział: Delegacja ZSRR pragnie wpisania do porządku dziennego jako oddzielnego punktu sprawy wykonania porozumienia poczdamskiego o demilitaryzacji Niemiec, jak również punktu, który by przewidywał rozpatrzenie przez Radę Ministrów zagadnienia redukcji sił zbrojnych 4 mocarstw.

W czasie trwania Światowego Tygodnia Młodzieży młodzież korespondować będzie z młodzieżą całego świata, na wsł. w zakładach pracy, szkołach i uczelniach na ulicy i wszelkich miejscach publicznych. „Wiosenne Listki Pokoju”, znaczki wy-

Związek Bojowników o Wolność i Demokrację pozdrawia lud hiszpański

Polski Związek Bojowników o Wolność i Demokrację przesłał bohaterstwu ludowi hiszpańskiemu list, w którym w imieniu 400.000 rzeszy członkowskiej Związku przesyła gorące pozdrowienia walczącym o chleb, wolność i pokój przeciwko frankistowskiemu ustrojowi głodu, nędzy, ucisku i wojny.

„Wierni chlubnym tradycjom walki narodu polskiego i hiszpańskiego w obronie wolności i niepodległości — czytamy m. in. w rezolucji — polscy bojownicy o wolność i demokrację z głębokim oburzeniem protestują przeciwko okrutnemu terrorowi zbrodniarzy frankistowskich, pragnących utopić we krwi słuszną walkę narodu hiszpańskiego. Za pewniają oni bojowników ludu

hiszpańskiego o swą niezlomną solidarność z ich wspaniałą walką.”

Strajk w Barcelonie trwa

Prasa paryska donosi, że znaczna część robotników Barcelony strajkuje w dalszym ciągu.

W Madrycie odbyło się specjalne posiedzenie rządu frankistowskiego, na którym Franco groził, że „za wszelką cenę zaprowadzi porządek w Barcelonie”.

Stanisław Skrzyszewski ministrem Spraw Zagranicznych

Prezydent RP na prośbę min. Młodzieckiego ze względu na stan zdrowia zwolnił go ze stanowiska ministra Spraw Zagranicznych.

Na wniosek Prezesa Rady Ministrów, Prezydent RP mianował ministrem Spraw Zagranicznych dr Stanisława Skrzyszewskiego.

NAUKI KOMUNY

(Marks, Engels, Lenin i Stalin o Komunie Paryskiej)

W 20 rocznicę Komuny Paryskiej pisał Fryderyk Engels: „W ostatnich czasach socjaldemokratyczny filister znowu wpada w zjawiającą trwogę, gdy słyszy słowa: dyktatura proletariatu. Cóż panowie, chcecie wiedzieć jak wygląda ta dyktatura? Przypatrzcie się Komunie Paryskiej. Była to dyktatura proletariatu”.

Poraz pierwszy w dziejach, na barykadach Komuny Paryskiej, proletariatu chwycił za broń, by walczyć o swoją własną sprawę, o sprawę swego wyzwolenia, w swojej proletariackiej rewolucji. Po raz pierwszy w dziejach, 80 lat temu, zaopartą nad Paryżem czerwony sztandar — symbol proletariackiej władzy. Choć Komuna — rewolucyjna władza proletariatu Paryża przetrwała zaledwie 70 dni, chociaż padła pod ciosami zdradzieckiej burżuazji, sprzymierzonej z Bismarckiem, chociaż skonała we krwi najlepszych synów proletariackiej sprawy — znaczenie jej dla teorii i praktyki walki rewolucyjnej proletariatu, dla zwycięstwa Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej jest nieprzemijające.

Wielcy teoretycy i praktycy walki rewolucyjnej proletariatu, twórcy naukowego socjalizmu Marks, Engels, Lenin i Stalin na wzorach Komuny, na doświadczeniach bohaterów proletariatu Paryża, w bezpośredniej styczności z życiem, z praktyką, z faktami dziejów, wzbogacili teorię i praktykę rewolucyjną. Uzdolili proletariatu w nowy oręż, oręż wypróbowany w rewolucyjnej walce komunistów — w oręż dyktatury proletariatu i strategii rewolucyjnej.

Na czym polega historyczny dziedzictwo Komuny?

„Dzieciuchas — pisze Lenin — władza spoczywała zwykle w rękach obywateli i kapitalistów, tj. osób cieszących się ich zaufaniem, które stanowiły tzw. rząd. Natomiast po Rewolucji 18 marca, kiedy rząd Thiersa wraz ze swym wojskiem, policją i urzędnikami uciekł z Paryża — lud pozostał panem sytuacji i władza przeszła do rąk proletariatu. Ale we współczesnym społeczeństwie proletariatu ujarzmiony ekonomicznie przez kapitalizm nie może panować politycznie, zanim nie rozbił swych kaidan przykuwających go do kapitalu. Oto dlaczego ruch wywołany przez Komunę musiał nieuchronnie uzyskać zabarwienie socjalistyczne, tj. musiał dążyć do obalenia panowania burżuazji, panowania kapitalu, do zburzenia samych PODSTAW współczesnego ustroju społecznego”.

To pierwszy i zasadniczy wniosek z rewolucyjnych dziejów Komuny. Komuna zdruzgotała biurokratyzm — woj-

skowy aparat burżuazyjnej władzy, ustanawiając na jej miejsce prawdziwie demokratyczną władzę. Zniósł starą armię, oderwaną od ludu, stanowiącą narzędzie interesów klas posiadających — burżuazji i obszarstwa. Po raz pierwszy na arenę dziejów wystąpił w szeregu Gwardii Narodowej uzbrojony lud. Komuna zniósła uprzywilejowanie i kastowość urzędów, ustanowiła uposażenie urzędników nie przekraczające wynagrodzenia robotników. Zastosowała usunięcie i wybieralność sędziów. Skupiła władzę ustawodawczą i wykonawczą w jednym ręku, w rękę samorządu. Wprowadziła rozdział kościoła od państwa i bezpłatne nauczanie. Opuściła przez burżuazję fabryki przekazała stowarzyszeniom robotników.

„Komuna dowiodła, — pisał Marks i Engels, — że klasa robotnicza nie może po prostu zawiązać gotową machinę państwową i uruchomić jej dla własnych celów”. Marks uznał zburzenie machiny biurokratyzmu — państwową, a nie przekazanie jej z rąk burżuazji do rąk robotników, do rąk ludu, za warunek każdej rzeczywistej ludowej rewolucji.

Ta nauka marksizmu, wyniesiona z doświadczeń Komuny Paryskiej, rozwinięta została z genialną umiejętnością przez Lenina i Stalina i wcielona w formę rad robotniczych i chłopów, ucieleśniona w Władzy Radzieckiej.

Rewolucja proletariacka po to by zwyciężyć, musi nacierać. To drugi fundamentalny wniosek wielkich wodzów i teoretyków rewolucji proletariackiej z rewolucyjnych dziejów komunistów. Komuna pod wpływem elementów drobnoemancypacyjnych, niezadowolonych z dotychczasowego państwa, Komuna zamiasła atakować Wersal, gniazdo zbrodniczej kontrewolucji, broniła się w murach Paryża. Wielki strateg rewolucji Marks, pisał na kilka tygodni przed krwawym majem, który przypieczętował klęskę rewolucyjnego Paryża: „trzeba było natychmiast ruszyć na Wersal”.

Robotnicy Rosji pod kierunkiem Lenina i Stalina — wodzów zwycięskiej Rewolucji Październikowej w 46 lat później szturmowali Pałac Zimowy — gniazdo burżuazyjnej kontrewolucji, nacierali na bandy biurokratyzmu i intrygantów, które zalewały rewolucyjną Rosję. Nacierająca, atakująca wrogiów na wszystkich poziomach Rewolucja Październikowa zwyciężyła. Zwyciężyła strategia i taktyka wyrosła na doświadczeniach i błędach Komuny.

Rewolucja proletariacka, każda rewolucyjna walka proletariatu jest z natury swej, z ducha swego patriotyczna i internacjonalistyczna. W historii Komuny Paryskiej jak w soczewce przełamano się ta historyczna prawda. Jedynym prawdziwym obrońcą Francji w obliczu najazdu pruskiego, okazał się walczący na barykadach Paryża lud. W tym samym czasie, gdy burżuazyjni sprzedawcy i kapłani pakowali w ręce, gdy kapitulowali przed armią pruską, stojącą u bram Paryża, gdy korczyli się przed Bismarckiem wzywali go na pomoc dla dokonania upustu krwi rewolucyjnej Paryża, z którym sami nie odważyli się walczyć — komunisty, w szeregu Gwardii Narodowej bohaterów broni-

li ojczyzny, przeciw zdrajcom własnego narodu.

Ofiarny patriotyzm komunistów zjednoczył wokół klasy robotniczej inne warstwy narodu. Komuna, pierwszy w historii rząd dyktatury proletariatu, stała się przedstawicielem narodu, obrońcą jego wolności i suwerenności.

Współczesne dzieje, dzieje pierwszego państwa socjalistycznego — ZSRR, krajów demokracji ludowej, Chin Ludowych — niezbicie uosabiają, że tylko w warunkach przewodnictwa klasy robotniczej narody mogą prawdziwie kształtować, rozwijać i umacniać swą niepodległość i suwerenność.

Lenin w planie odczytu o Komunie Paryskiej, który wygłosił w Genewie przed grupą rosyjskich emigrantów politycznych pisał: „Nauki (Komuny Paryskiej — przyp. red.): burżuazja pójdzie na WSZYSTKO. Dziś liberalizm, republikaństwo, jutro zdrada, rozstrzelanie”. Dla zabezpieczenia swych interesów, dla zwycięstwa nad rewolucją i postępem, burżuazja pakuje z wrogami narodu, mobilizuje interwencję zbrojną przeciwko narodowi, wydaje na łup i zniszczenie skarby kultury narodowej, na mord i grabież — sam naród.

Jak słuszna była ta myśl Lenina pokazały współczesne dzieje. Dzieje spisku białogwardystów rosyjskich z interwentami anglo-amerykańskimi, zdradą Franco, Ciang Kai-szeka, Li-Syn-mana, Andersa, Mikołajczyka, rządu zdrady narodowej we Francji, Anglii, Włoszech, Jugosławii, międzynarodowy spisek burżuazji przeciw krajom postępu, przeciw rewolucyjnym wyzwoleńcom walcącym z nędzą, spisek, którego metodą jest dywersja, szpiegostwo, szantaż atomowy, agresja, wbrew żywotnym interesom narodów.

Gdy Komuna upadła burżuazja krzyczała: „Teraz socjalizm wykonany jest na długo”. Ale tępa i krzykliwa burżuazja, która nigdy nie zrozumie dziejów i tym razem nie pojęła, że sztandar Komuny podniosła inni — proletariusze całego świata. Na ulicach Paryża, u boku ludu francuskiego walczyli polscy czerwoni generałowie Jankowski, Dąbrowski i Walery Wróblewski, niemieccy bojownicy Związku Komunistów, rosyjscy rewolucjonści.

„Pamięć bojowników Komuny — pisze Lenin — czeka nie tylko francuscy robotnicy, lecz proletariaty całego świata. Albowiem Komuna nie walczyła o spełnienie jakiegoś miejscowego czy klasowego zadania, lecz o wyzwolenie całej pracującej ludzkości, wszystkich skrzywdzonych i poniżonych. Jako czołowy żołnierz rewolucji socjalnej, Komuna zyskała sobie sympatie wszędzie, gdzie cierpił i walczył proletariatu. Sprawa Komuny jest sprawą proletariatu światowego”.

Komuna upadła. Marks, Engels, Lenin i Stalin pisał o błędach Komuny i o obiektywnych przesłankach, które zgotowały jej klęskę — stwierdzali: Komuna upadła bo zdusiła ją klęskę Thiersa i Bismarcka, bo wodzowie jej w decydujących chwilach nie umieli nacierać, a wobec wroga klasowego nie byli zbyt czujni. Ale główną, podstawową przyczynę klęski widzieli oni w tym, że Komuna rozdzieliła się, gdy proletariatu nie był jeszcze przygotowany do walki: nie miał jeszcze swej partii rewolucyjnej, nie posiadał trwałego sojusznika klasowego, nie potrafił pociągnąć za sobą pracujących chłopów — swego naturalnego sojusznika.

A jednak, walka paryżan, gotowych szturmować Wersal, jak pisał Marks, ma swe wspaniałe miejsce w dziejach Komuny, powiedział Stalin. „Była pierwszą pełną chwały bohaterską, aczkolwiek nie uświęconą powodzeniem, próbą proletariatu zwrócenia historii przeciw kapitalizmowi”.

I gdy przyszła druga, tym razem zwycięska, próba proletariatu zwrócenia historii przeciw kapitalizmowi — za-

hartowany w bojach proletariatu rosyjski, kierowany przez swych wielkich wodzów, Lenina i Stalina wiedział jak „szturmować Wersal”. Prowadził go do boju, w sojuszu robotniczo — chłopskim, Partia Bolszewicka — mózg i serce klasy robotniczej, sztab rewolucyjnej walki uzbrojony w nieomylny oręż teorii i strategii walki rewolucyjnej — w marksizm — leninizm. Rewolucja Październikowa, rozbiwszy kajdany kapitalizmu i wyzwoliwszy masy pracujące 1/6 części globu, zwycięstwem uświęciła dzieło, za które padli komunisty.

Dziś, masy pracujące świata w walce z anglo-amerykańskim imperializmem, w walce z potomkami wersalskiej zdrady narodowej posiadają w kraju zwycięskiego Października — ZSRR, w wodzu Kraju Socjalizmu — Wielkim Stalinie swoją niezłomną oporę. I chociaż krwa wy i ciężki jest bój z siłami imperializmu — o pokój i postęp, masy pracujące świata — spadkobiercy Komuny w tej walce zwyciężą.

E. ZIELIŃSKA

Jak w USA wyobrażają sobie Wielką Brytanię

(„Krokodyl”)

10 dni w Kopalni „Bobrek”

Organizacja ZMP-owska w „Bobrku” weszła na właściwą drogę

Dziesięciodniowy pobyt w kopalni „Bobrek” dobiegł końca. O pracy organizacji zetem-powskiej, jej błędach i osiągnięciach pisaliśmy w poprzednim raporcie. Dziś dać możemy podsumowanie tych raportów, co uwalnia nas z konieczności powtórzenia, że zamykamy sprawę organizacji zetem-powskiej w „Bobrku”. Będziemy jeszcze pisać o niej niejednokrotnie. Zapraszamy również do dyskusji na temat, jak należy oceniać pracę organizacji w „Bobrku”, wszystkich kolegów pracujących w kopalniach. Może nauczycie się czegoś od kolegów z „Bobrku”, a może trzeba im pomóc, przekazując własne doświadczenia.

Zanim zatknę się wlecie na znak, że budynek został podciągnięty pod dach — trzeba zbudować fundamenty i ściany. Odwrócić kolejność nie ma. Chyba, że ktoś chciałby zwykły, materialny dach z drewna czy blachy kłaść na fundamenty i ściany, postawione w fantazji. Śmieszne, prawda? A jednak tak usiłowała pracować do niedawna jeszcze organizacja zetem-powska w kopalni „Bobrek”, walcząc cackiem o stworzenie ściany młodzieżowej, choć w swoim dorobku miała zaledwie jedną brygadę młodzieżową i około 700 członków nie ujętych poza dowodami. O jakiejkolwiek pracy organizacyjnej poza „odbiornymi” radzickimi zresztą zbierała ogólnych, o wychowywaniu młodzieży, szkoleniu, mobilizowaniu wokół zagadnień produkcyjnych — nie miała pomysłu. Zarząd i ułaski aktywności, choć nie wiem jak pracowali, nie mogli dotrzeć do całej młodzieży z powodu braku ognia organizacyjnych — kół oddziałowych i grup zetem-powskich. Tym bardziej, że młodzi górnicy pracowali na trzy zmiany, nie mogli być obecni na wszystkich zajęciach. Zarząd i ułaski aktywności, choć nie wiem jak pracowali, nie mogli dotrzeć do całej młodzieży z powodu braku ognia organizacyjnych — kół oddziałowych i grup zetem-powskich. Tym bardziej, że młodzi górnicy pracowali na trzy zmiany, nie mogli być obecni na wszystkich zajęciach.

Dużo jest jeszcze tych nieupłyniętych remanentów. Jeśli tak trudno jest je upłynić, to wydaje się, że dla dobra naszej gospodarki narodowej należało by upłynić jak najwięcej np. z Samopomocy Chłopskiej, z Centrali Przemysłu Drzewnego, z Zarządu Zw. Zaw. Pracowników Budowlanych, a przede wszystkim z samego PUR rozmyślających osobników hamujących niezwykle ważną w dobre realizacji Planu 6-letniego akcję upłyniania remanentów. Na pewno taka akcja wyszła by na zdrowie nieszczęśliwym remanentom.

KOROTKO

Dyrekcja szkoły i aktyw ZMP-owski wiele mogą zmienić na lepsze

w internatach szkół zawodowych i Domach Młodego Robotnika

Pisze do nas korespondent z Domu Młodego Hutnika przy hucie „Malapanew”.

„Do 16 mieszkałem w czterech barakach, odległych od siebie o kilometr. Nie chciało się nawet chodzić, bo było daleko do jadalni, a i sama jadalnia była niezbyt czysta. Nie prowadzono szkolenia ideologicznego i nie przywiązywano wagi do spraw wychowawczych. Zasnęła grupa ZMP-owska w DMR. Kierownik internatu, ob. Walerian Kmieć, twierdził, że „i tak z absolutnością nie wyrosną” i że nie warto organizować zajęć świetlicowych. To też absolwenci spędzali czas na graniu w karty i piciu wódki.

Kiedy przyszedł nowy kierownik internatu, ob. Julian Kasprzyk, skończyły się pijanstwa i rozbijanie po ulicach. Przeprowadziliśmy się do nowego budynku, który należało do najładniejszych w okolicy.

W sypialniach czysto i ciepło. Jadalnia urządzona wspólnie, stół, naczynia, serwetki, muzyka z radia. Woliśmy od pracy czas spędzać w świetlicy, gdzie dostarczaliśmy się i podnosiliśmy stopień naszej świadomości na kursach ideologicznych, które prowadzi kierownik internatu. Mamy sekcję szachową, ping-pongową, lekkoatletyczną, gimnastyczną, siatkówkę i piłkę no-

żną. Amatorski zespół teatralny przygotowuje program na 1 Maja.

Dlaczego tak się zmieniło? Czy ob. Kasprzyk jest cudotwórcą?

Nie. To po prostu człowiek pełen energii, świadomy wychowawca, który pracuje ściśle w powiązaniu z grupą ZMP”.

List podobnej treści otrzymaliśmy od Zarządu Szkolnego ZMP przy Państwowym Gimnazjum Elektrotechnicznym w Świdnicy.

Jak wynika z listu, istniały w tamtejszym internacie poważne braki na odcinku wychowawczym. Wychowawcami internatu byli są tam uczniowie 4 klas Liceum Pedagogicznego. Uczniowie ci mają mało czasu z powodu zajęć w Liceum. A tymczasem — często były wypadki nieszczęsne przez uczniów sprzętu — stołów, krzeseł, uszczelniających w internacie, gry w karty w czasie nauki własnej. Tego nie widzieli wychowawcy, pochłonięci własnymi sprawami.

W internacie zmieniono się wiele na lepsze z chwilą, gdy funkcje wychowawców objeli miejscowi ZMP-owcy — kol. Urbas i Żeromski. Również nowy dyrektor Jagielski wykazał żywe zainteresowanie młodzieżą, zamieszkałą w internacie. Walczy on o poprawę warunków, mobilizuje gro- no pedagogiczne do zajęcia się

młodzieżą poza godzinami lekcji, skutkiem czego co dzień jeden z profesorów przychodził pomagać młodzieży w nauce własnej. Dyrektor Jagielski kontaktuje się często z Zarządem Szkolnym ZMP, który pomaga mu w rozwiązywaniu zagadnień bytowych i wychowawczych.

Nad polepszeniem warunków bytowych pracuje jeden z instruktorów warsztatowych, ob. Miernicki, który wykonał bezinteresownie kilka napraw instalacji na terenie internatu.

Jak wynika z drukowanych wyżej listów wiele problemów bytowych i wychowawczych można rozwiązać przy dobrej woli i energii dyrektora szkoły lub kierownika internatu pod warunkiem, że weźmą oni do współpracy Zarząd Szkolny ZMP. Granie w karty, bułeczki i pijsztwo rodzą się tam, gdzie brak zainteresowania się tym, co robi młodzież poza godzinami lekcji, gdzie dyrektora i wychowawcę nie nie obchodzi pluskwy na łóżkach i zepsute ubikacje, gdzie brak świetlic i szkolenia, gdzie organizacja ZMP-owska nie interesuje się życiem internatu. Natomiast tam, gdzie dyrektor lub kierownik internatu potrafią powołać swą pracę z młodzieżą, zmobilizować ZMP-owców — tam powstają wzorowe internaty i wychowują się wartościowi ludzie.

Biblioteka „Sztandaru Młodych”

W końcu maja do naszej redakcji przyszedł list kol. Kumanowskiego, który proponował zorganizowanie biblioteki „Sztandaru Młodych” na wzór bibliotek pism partyjnych, bądź klubu książek dla młodzieży.

Mysleliśmy już o tym wcześniej — ale wykonanie zamierzenia nie było rzeczą łatwą, naszczęśliwie szereg trudności, wreszcie w dniu 1 marca ukazał się pierwszy tom biblioteczki „Sztandaru Młodych” pt. „Budujemy”.

Pierwszy tom biblioteczki zawiera opowiadanie Tadeusza Konwickiego „Przy budowie”, poemat Wiktora Woroszyńskiego „Świt nad Nową Hutą” oraz opowiadanie W. Zaleskiego „W listopadzie miesiącu wiosennym”.

Książka „Budujemy” mówi o budowaniu socjalizmu na szym kraju. Trzech młodych

autorów mówi w niej o tym, jak w walce z trudnościami, w kolektywnym wysiłku budujemy nasz kraj. Tadeusz Konwicki opowiada o pracach wstępnym przy budowie Nowej Huty, budowie linii kolejowej, układaniu torów, po których dziś jadą pociągi ze sprzętem dla Nowej Huty. Wiktor Woroszyński zajął się innym okresem budowania Nowej Huty. Okresem pierwszych miesięcy pracy brygad ochotniczych ZMP i brygad SP. Poemat „Świt nad Nową Hutą” opowiada o dziejach młodego ZMP-owca, Zdzicha, który z dalekiej wsi przyjechał do Nowej Huty, by po-

znać świat, przekształcać go w pracę i uzyć się przy budowie. Witold Zaleski zainteresował się jeszcze inną dziedziną naszego życia — walką o spódlizność produkcyjną na wsi, opowiedział o upartej walce Marii Iskrowej z wrogiem, kulakiem.

W ten sposób książka „Budujemy” opowiada o różnych sprawach naszego nowego życia. W ten sposób, mówiąc o budowaniu socjalizmu, zapoznaje tysiące młodzieży z walką twórców socjalizmu — robotników i pracujących chłopów.

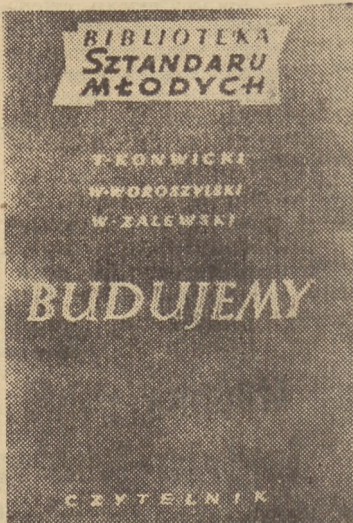
Pierwszy tom biblioteczki „Sztandaru Młodych” stanowi więc lekturę do odpowiedniego punktu szkolenia organizacyjnego pt. „Wykonujemy Plan 6-letni — Plan sześciolowy przyszłości Polski”.

Książka „Budujemy” stanowi obowiązkową lekturę do tego tematu.

Następne pozycje naszej biblioteczki pomyślane są w taki sam sposób. Stanowią one będą pomocą w szkoleniu organizacyjnym, przy zdobywaniu odznaki im. Janka Krasickiego.

Biblioteczka „Sztandaru Młodych” ukazywać się będzie co miesiąc.

W kwietniu czytelnicy „Sztandaru Młodych” otrzymają opowieść Juliusza Fu-czika pt. „Reportaż spod szubienicy”. Opowieść Fu-czika to wspaniały dokument haru ko munisty, to wspaniały przykład życia dla dobra ojczyzny, klasy robotniczej i Partii. Fu-czik pisał swoją książkę w więzieniu na maleńkich skrawkach papieru i do ostatniej chwili swojego życia nie stracił wiary w ludzi, wiary w przyszłość. „Reportaż spod szubienicy” stanowić będzie pomoc w odpowiednim temacie szkolenia, mówiącym o socjalistycznej moralności.

Trzeci tom biblioteczki „Sztandaru Młodych” zapozna tysiące młodzieży z życiem w Ameryce, widzianym oczyma różnych pisarzy...

Jak widać, tematyka naszej biblioteczki będzie ciekawa i różnorodna. Znajdą się w niej powieści o życiu młodzieży radzieckiej, tworzącej wspaniałą epokę komunizmu.

Znajdą się w niej powieści o życiu w innych krajach demokracji ludowej.

Biblioteczka „Sztandaru Młodych” ma więc za zadanie popularyzowanie najlepszych, najciekawszych książek, które winny być w jak największym stopniu czytane przez tysiące młodych chłopów i dziewcząt. Zadaniem biblioteczki „Sztandaru Młodych” polega na tym, aby zapoznać tysiące jej odbiorców z życiem i walką postępowych ludzi na świecie.

Przez to, że poszczególnie to my „Sztandaru Młodych” służą za lekturę obowiązkową do poszczególnych tematów szkolenia organizacyjnego, wydawnictwo nasze będzie również pomagać w pracy samokształceniowej.

JAN TROJANOWSKI

Współganie!

Ponoć wiele już razy zdarzyło się, że interesanci przybywający do magazynów Warszawskiej Delegatury Powiatowej Centrali Ogrodniczej, zawracali czym prędzej, przepaszając grzeźnie zdziwionych urzędników, przy czym po wymianie obustronnych grzeczności, nieodmiennie powtarzał się dialog tej oto treści:

— A gdzie są właściwie magazyny Centrali Ogrodniczej?

— Właśnie tu, proszę pana.

Wtedy interesant wybuchł dziwnym śmiechem i zaczynał się jękać:

— Tutaj?.. Ha, ha, ha!.. A ja myślałem, tego, że to jakaś wystawa sprzętu budowlanego... Muzeum, licho wie co?

Wyjaśniamy więc, żeby nie było nieporozumień: 12.597 sztuk zasuw meblo-wych, 822 sztuki zasuw z otworem, których brak odczuwa się w przemyśle meblowym, około 9 tys. sztuk narożników okien-nych, masy zawiąsów do drzwi itp. szczegółów meblowo-budowlanych, a ponadto: kamienie mylnskie, parniki z nanometrami, pompa do wody, ruszty do pieców, skrzynki do wysiewania, szuszkarka do nasion, walce żelazne i wiele innych przedmiotów używanych w rolnictwie, a ponadto: (uffi reka już boli) płyty kuchenne i 804 pudełka smaru do butów i u-prząży zające od dwóch lat magazyny Warszawskiej

Delegatury Powiatowej Centrali Ogrodniczej. Warszawa, Wolska 176 — to nie żadne muzeum, ani wystawa, ani magazyn jakiegos przedsiębiorstwa — giganta, tylko tzw. nieupłynięte remanenty wpływ wymienionej instytucji.

Biedne remanenty! Nie interesują nikogo. Ani Centrali Przemysłu Drzewnego, ani Zarządu Zw. Zaw. Pracowników Budowlanych, ani Związku Samopomocy Chłopskiej, do których Centrali Ogrodniczej jeszcze jest kilka lat, roku skierowała

odpowiednie oferty. Do dziś ani słowa odpowiedzi. Nieupłyniętych remanentów warszawskiej Centrali Ogrodniczej powinno być sprzedane za PUR, wyjaśniamy: PUR — Przedsiębiorstwo Uplynniania Remanentów powołane do życia przez PKPG, jako instytucja, której zadaniem jest wykrywanie i uplynnianie, jak sama nazwa wskazuje, nieupłyniętych lub niewykorzystanych rezerw materiałnych wszelkiego rodzaju. Jak kolosalne oszczędności można osiągnąć na

tej drodze w okresie Planu 6-letniego, jak można przy czynić się do jego przedterminowej realizacji — nie trzeba chyba wyjaśniać. Lecz cóż, niech i PUR uderzy się w piersi. Pod Nowym Sączem, obok domu Marii Wilkowiec, stoi rozbiły w czasie wojny czołg. Stoi i nie. Nawet dzieci już nie interesuje. I PUR-u też nie. A masy dobrego materiału niszczące bezużytecznie.

Ala czołg, to mucha. W Białostocczyźnie w pobliżu jeziora Czarna Harca istnieją bogate i zupełnie nieeksploatowane złoża kamienia polodowcowego, tzw. otoczaki. Do kamieniołomu tego prowadzi normalnotorowa linia kolejowa, tak że wzniesienie eksploatacji nie byłoby trudnym przedsięwzięciem. To jest nieupłynięty remanent! No nie?

Dużo jest jeszcze tych nieupłyniętych remanentów. Jeśli tak trudno jest je upłynić, to wydaje się, że dla dobra naszej gospodarki narodowej należało by upłynić jak najwięcej np. z Samopomocy Chłopskiej, z Centrali Przemysłu Drzewnego, z Zarządu Zw. Zaw. Pracowników Budowlanych, a przede wszystkim z samego PUR rozmyślających osobników hamujących niezwykle ważną w dobre realizacji Planu 6-letniego akcję uplynniania remanentów. Na pewno taka akcja wyszła by na zdrowie nieszczęśliwym remanentom.

W 80 ROCZNICĘ KOMUNY PARYSKIEJ

POLACY-KOMUNARDZI

Komuna zmieniła się ponad monarchię i ponad republikę burżuazijną

„Biorąc udział w Komunie wiedzieliśmy po co i za co idziemy walczyć. Nie chodziliśmy nam tylko o wywalenie rządu gminnego da Paryża, ale o zwycięstwo rewolucji społecznej” — Teofil Dąbrowski.

18 marca 1871 roku na ratuszu miasta Paryża ogłoszono narodzin pierwszego w dziejach rządu klasy robotniczej. Tegoż dnia Komitet Centralny Gwardii Narodowej wydał odezwę „do wygnanych politycznych wszystkich krajów” rzucając hasło „walki aż do zwycięstwa z tyranami Thiersów, Bismarcków i Aleksandrów”.

Tak Komuna „dopuszczała” — jak mówi Marks — „wszystkich cudzoziemców do zaszczytu walki i śmierci za nieśmiertelną sprawę”. I wtedy do szeregów Gwardii zaczęli napływać Polacy. Było ich około 600 — żołnierzy i oficerów, uczestników dwóch powstań, ludzi skazanych przez carskie i pruskie wyroki na więzienia i wygnania. Zgłaszali się jako szeregowcy, a bataliony złożone z ludu paryskiego wybierały ich na dowódców. Tak zostali pasowanymi na oficerów Komuna Wroblewski, Śliwinski i Okolowicz, tak narodziło się wśród Francuzów powiedzenie „Wy, Polacy, uczyście nas patriotyzmu”.

Karol Marks pisał, że „Komuna uczciła bohaterów synów Polski, stawiając ich na czele obrony Paryża”. Dąbrowski, Wroblewski i Okolowicz byli powołanymi przez lud generałami Komuny. 72-letni generał powstania listopadowego, Roman Czarnowski, został komendantem szkoły wojskowej Bohaterem legendy obrony fortu Issy był zocor artylerzysta, sierżant a później porucznik, Kosłowski. W ostatnim dniu walk poległ na cmentarzu Pere Lachaise dowódca obrony fortu Neuilly, ppłk. Popowicz. Poza tymi, którzy padli na barykadach, ponad 100 zamordowali pod kłosem wersalscy, dzielniki zginęli na zesłaniu, na statkach — pływających więźniach”.

Generałowie Komuny

Specjalnie dwóch Polaków cenili i kochali paryscy komunardzi: dowódcę wojsk Komuny Jarosława Dąbrowskiego i komendanta lewego brzo gu Sekwany, Walerego Wroblewskiego.

Dąbrowski od wczesnej młodości działał w przesładowanych przez zaborców radykalnych ugrupowaniach polskich. Zawsze zdawał sobie sprawę z tego, że sprzymierzeńcem Polski w walce przeciw carstwu jest lud rosyjski, są rosyjscy rewolucjonści. Utrzymywał żywą korespondencję z Herzenem, pisał artykuły do rewolucyjnego „Kołokoła”. Podczas przygotowania do powstania 63 roku był — wspólnie z Kazimierzem Żulińskim autorem radykalnego programu „czterech”, programu, który był porównaniem się na wszystkie nie-mały przywileje obszarnicze, który podkopywał szlachectwo, prawo wazyskowania chłopstwa. Skazany przez carat na 15 lat ciężkich robót „rewolucyjny komendant miasta Warszawy” ucieka z zesłania i w paryskiej emigracji staje bez wahania na jej radykalnym skrzydle. Podczas walk Komuny był zwolennikiem nieprzejednanych, bezkompromisowych wobec burżuazji po-sunięć. On to wystąpił 18 marca z projektem natych-miastowego uderzenia na Wersal. Poparli go wówczas w Komitecie Centralnym tylko członkowie Międzynarodówki — projekt unadł, a niedługo potem Karol Marks dając fun-damentalną analizę roku 1871, pisał „trzeba było natych-miast ruszyć na Wersal! Nie-przedzielnie odważny, holdują-cy zasadzie, że „miejscu ge-nerała jest wśród żołnierzy” zaskarbił sobie Dąbrowski bezgraniczne zaufanie i mi-łość komunardów. O nim to zapoinował w Wersalu zdray-ca hr. Zamoyński, że „nie jest

Polakiem, bo zawsze ciągnął do socjalistów rosyjskich tak, jak dziś do paryskiego mo-tłochu”. 23 maja ten wspania-ły patriota padł na baryka-dzie na ulicy Myrrha ze sio-wami: „Życie moje nie ma zna-czenia. Myślcie jedynie o ra-towaniu Republiki”. Ostatnią drogę oświetlały mu czerwone płomienie pochodni, niesio-nych przez paryski lud.

„Czerwonym pułkownikiem” polskiego powstania był Wa-lerzy Wroblewski. Dowodził wówczas na grodzieszczy-nie oddziałem rzemieślników i białoruskich chłopów, a je-go konnica nosiła na sztandarze czerwony glob ziemski ja-ko „symbol solidarności lud-ów w walce z tyranami pa-nów”. W czasie powstania, zdając sobie sprawę ze zdra-dzieckiej, antynarodowej po-stawy magnaterii pisał: „W inną Polskę niż ta, którą lud nasz pracownikami rękoma z grobu podźwignął — nie wie-rzę; innej Polski niż ta, jaka całością praw obywatelskich odbarży wszystkich swych syn-ów — nie pragnę dla innej Polski, jak ta, gdzie panowa-nie człowieka nad człowie-kiem ustąpi — ani żyć, ani u-mierać nie mogę”.

Za tę Polskę prowadził on do walki sławny batalion 101 złożony z francuskich chło-pów, tej Polacji bronił na le-wym brzegu Sekwany aż do ostatniego wystrzału Komuny. Skazany przez wersalski rząd na śmierć, wyjeżdża Wro-blewski do Londynu i staje do pracy w Międzynarodów-ce. Tu poznaje osobistość Fry-deryka Engelsa, który bardzo cenił jego głęboką znajomość kwestii agrarnej. Tu nawią-zuje kontakt z Karolem Mar-ksem, o którym pisze: „pra-ca tego mocała zdoła zbu-ryć cały dotychczasowy świat i zbudować na jego miejscu nowy”. Wroblewski spędził młodość w zafolanej, feodal-nej Polsce, podczas Komuny zobaczył pierwszą próbę ro-botniczych rządów, zobaczył siłę klasy robotniczej w roz-winiętej przemysłowo Europie zachodniej — w pracach zaś Międzynarodówki, w kontak-cie z jej przywódcami po-znawał marksizm — naukę o świecie, w którym żył. Jako członek Rady Generalnej Mi-ędzynarodówki na Kongresie w Hadze składa Walery Wroblew-ski swój podpis pod jej sta-tutem. 19 sierpnia 1908 roku 3000 paryskich robotników i rewolucjonistów wszystkich krajów odprowadzały na cmen-tarz ciał generała Wroblew-skiego, „bohatera lewego brzo-gu”. Nad jego trumną powie-szał czerwony sztandar pierw-szej partii polskich robotników — SDKPiL-u.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

Stary polski emigrant — ra-dykal, Heitman, pisał po kle-sze Komuny: „Kiedyś Francja obok bohaterów, co jej wy-walczała rzeczywistość, dawa-ła krótko, socjalną, wypisze-na na nowej kolumnie Ven-do-me” — nazwiska Wroblewie-go i Dąbrowskiego”. A zasyp-ywany oszczerstwami przez pol-skich arystokratów Dąbrowski mówił: „Moja Polska, która kiedyś do życia się obudził bę-dzie mnie sądzić i przed tym sądem stanę z podniesionym czołem”.

cuskie stosowały i stosują wo-bec Polaków we Francji sy-stem szyskan i prześladowań. Ale umocniona w dniach Ko-muny przyjaźń między naro-dem francuskim, a narodem polskim trwa.

Rok temu przywódca spad-kobierców Komuny Maurice Thorez przyrzekając na wiel-kim wiecu zorganizowanym przez Komunistyczną Partię Francji, że naród francuski pozostanie wierny przyjaźni do Związku Radzieckiego i kra-jów demokracji ludowej po-wiedział: „Obok największych synów Francji wymieniamy dziś i będziemy wymieniać zawsze generałów Komuny Dąbrowskiego i Wroblewskie-go”.

W Polsce, w której rządy u-jęła w swe ręce klasa robotni-cza, pamięć Polaków walczą-cych w obronie pierwszej ro-botniczej władzy na świecie stanowi bezcenną tradycję na-rodu.

A. PAWŁOWSKA

Jules VALLES

Na barykadach

Jules Valles (1832 — 1905) był jednym z najwybitniej-szych przedstawicieli słynnej grupy Radzieckiej rewolucyj-no — demokratycznej pisa-rzy 60 — 80 lat XIX wieku. Valles zasłynął jako utalent-owany prozaik i publicysta. W dniach Komuny Paryskiej Valles był redaktorem rewo-lucyjnego pisma „VOIR L'UN” — „Rzecz, która druku-jemy ponownie, stanowi wy-lazł z jego pióra „JAC-QUES VINGTRAS”, napisanej w Londynie, już po upadku Komuny. Jest to powieść au-tobiograficzna. Valles był w czasie trwania Komuny pa-ryskiej aktywnym jej uczest-nikiem i działaczem.

Bohater powieści, Jacques Vingtras, redaktor pisma jest przedstawicielem umiarkowa-nego skrzydła Komuny. Oto fragmenty z jego pamiętnika:

Niedziela, 21 maja

Ostatnie posiedzenie było niezwykle burzliwe. Zjawił się trzech członkowie mniej szej i oświadczyli, że domaga-ją się bezwzględnej wojny z wrogiem i wyrażają się swo-ego postanowienia niepojawia-nia się w ratuszu, bowiem lud może myśleć, iż ich niezadowo-lenie z Komitetu Ocena Publicznego było tylko pretek-tem dla uniknięcia krwawej odpowiedzialności.

Nagle otwierają się drzwi —

te, którzy zaczepiają wcho-dzą członkowie Komitetu Ocena Publicznego — i zja-wia się Biliere.

Prosi o głos.

— Po Vermorelu — odpo-wiadam.

— Muszę zakomunikować ze-braniu niezwykle ważną wiadomość... nadzwyczajną ważną.

Ma w rękach jakiś papier, odczytuje go.

Jest to depecha od Dąbrowskiego:

„Właśnie przed chwilą uder-ł się wersalscy...”

Jak gdyby zapadła zasłona milczenia.

Poniedziałek, Południe.

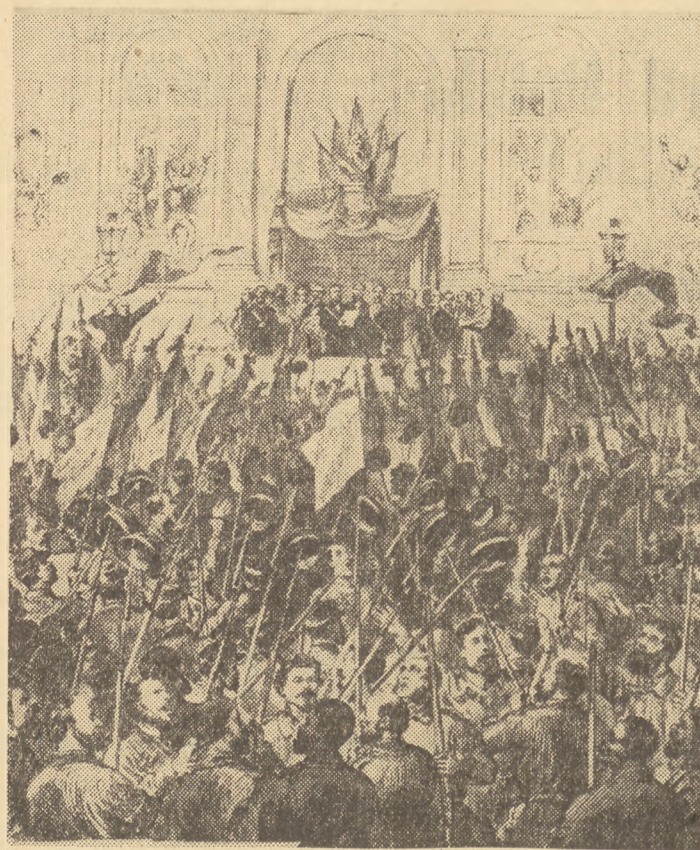
Do broni!

Jakże to mnie głuszył My-ślałem, że miasto wydawało się będzie martwe, nim zostanie zabite! Lecz oto na widownię występuje kobiety i dzieci, Piękna dziewczyna wznosi zup-nie nowy czerwony sztandar i ten płomień ponad szarymi kamieniami jak czerwony mak na ruinach.

— Zrywajcie bruk, obywate-lu!

Wszędzie panuje gorączka: a raczej — zdrowe podniecenie. Nie ma krzyków, nie widzę pła-jących. Z rzadka upadnie ktoś do restauracji i po chwili, wy-

Staje się pełnoprawnym czło-wiekiem oddziału, który rozlo-żył się wokół Panteonu. Mało dobrego mówi się tutaj o Ko-munie.

Tak wyglądał moment powstania pierwszej w dziejach władzy robotniczej: Proklamowanie Komuny w Paryżu 28.III.1871 roku.

KOMUNARD (Gustav Dore)

cierając dłoń u sta, wraca do pracy.

— Postaramy się dziś do-brze spędzić dzień — mówi mi jeden z porannych krzykaczy. Wy, widzę, zwątpiliście u nas towarzyszu. Przyjdźcie tutaj jak nas przegrzeje, a z baczny-cie czy macie do czynienia z ochotnikami.

Łopocą czerwone sztandary...

Teraz już można umrzeć.

A przytym nie ma tu żad-nych wyższych osobistości. Ni-kogo, na którego kepti bly-szczyłyby cztery srebrne ga-lony, nikogo kto przepasywa-ny byłby chociażby szarfą Komu-ny ze złotym frędzlem.

Chciało mi się zdjąć swo-ją szarfę, aby nie wydawało się, że przyszedłem tutaj wy-dawać rozkazy, kiedy już wszystko było zrobione. Zresz-tą nikt na nią nie zwracał u-wagi.

— Wasze miejsce nie tutaj — ostro powiedział mi czło-wiek z pomarszczoną twarzą.

— Odnajdźcie pozostałych, za-organizujcie zebranie, przyjmij-cie jakąkolwiek rezolucję. Czyżbyście jeszcze niczego nie przygotowali, do diabła? — Ar-matę tutaj, Francoisi! Hej, ciotko, pociśki składaj tam!

Nie wart jestem kobiety, nie sącej pociśki i chłopca, usta-wiającego działo. A jako nosi-ciel szarfy w ogóle się nie li-czę.

— Przyrzeknijcie, że mnie wykończycie, gdybym został ciężko ranny.

— Zgadza się, lecz pod wa-runkiem, że podobną przystu-ge okazicie i mnie, jeśli ja bę-dę pierwszy.

— Zgodzi!

Podchodzi ku mnie jeden z żołnierzy.

